

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. LXV.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

- 7 *Illegitimi monstratur a.*
8 *Quæ dedit natura, à nobis non damnan*
da.
9 *Matrimonium cur institutum.*
10 *Spurijs quidam, ut legitimi habendi.*

C A P. L X V.

VR verò illegitimi sic passim negligi solent, & veluti turpes personæ haberi? An quòd philosophi ad generosam sobolem procreandâ, hilarem mentem & omnibus curis solutam exposcunt? unde Græcorum legibus cautum erat, ut qui se mulieribus suscipiendæ prolis causa essent iuncturi, hi omninò sobrij, aut vinò saltem parcissimè degustato cum ijs congregarentur, propterea quòd semen ipsum præsentem lætitiâ vel mœrorem, aut alios affectus cōcipiat, eosdemq; & in filios trāsmitteret? spurijs verò, ut absq; magna animi perturbatione concipi nequeunt, dum fortè dubitant coeuntes, ne interim ab aliquo deprehendantur, ita & existimentur varium ingenium, minimèq; sincerâ mentem ab ipso conceptu ducere? Sed hæc ratio generalis non est, ut quæ ad naturales filios, & quosdam etiam spurios nō pertineat, qui
d cum

à l. 3. de concub. l. f. ca. 1. qua adult. C. de adult.

cùm ex eo congressu suscipiantur, cui nulla poena iure indicta est, *a* eorum quoque parentes, ijs dando operam, vlla mentis vexatione agitados fuisse non est verisimile. Præterea dicendum potius videretur, hos ob hanc causam legitimis digniores esse iudicandos, cùm soleant hi ex furtiuo congressu, vbi insignis aliqua solertia, aut machinatio fuit adhibita, vt plurimum procreari, in quibus concipiendis, semper ferè arctius quoddam adest animorum vinculum, quàm in legitimis nuptijs, vbi nulla quandoque voluntatum coniunctio, sed ipsa tantum simplex copulatio potius ex consuetudine quadam, aut coniugali officio intercedit: qua ratione & solertiores legitimis filijs, & patribus, etiam magis similes gigni nonnulli existimarunt.

b l. quisquis. C. ad l. iul. maieft.

c l. fin. C. de nat. lib.

3 An verò spurios ita notamus, ob paterni delicti detestationem, quam in filijs ita leges plerumque solent vindicare? *b* vnde Iustinianus eos à patrum successione reiecit, vt maius ex hoc parentibus supplicium infligeretur, *c* & legimus in sacra pagina: Ego sum Deus Zelotes, visitans iniquitatem patrum in filios, vsque in tertiam & quartam generationem. Quo argumento scripsit & libellum Plutarchus, De fera numinis vindicta, vbi multis probat rationibus iniquum non esse, si filij ex paternis

ternis peccatis condemnentur. Sed nec ratio hæc generalis est: quid enim deliquit pater in concubinæ, ancillæ, aut meretricis complexu, quorum tamen filij & ipsi indigniores vulgò censentur? Sed & quomodo ad patres deterrendos id institutū quis dicat, cū illis impunitas delicti interim condonetur? Nam quod filij ex illicito illo concubitu nati, hac ratione deinde sint mulctandi, cū incertum sit tunc patri, cū mulieri illi se iungit, vli ne liberi ex tali congressu ei sint suscipiendi, parū id cerē illum à proposito explendæ suæ libidinis poterit remorari. Id quidem scio quoque penes quoscunque bonos viros, legem illam quæ alie na errata aliorum vult supplicijs expiari, iniquiorē esse: nullum. n. patris delictum innocenti filio pœna est, vt Vlpianus ait. ^a Vnde Bion Philosophus hoc non minùs ridiculum esse affirmabat, quàm si Medicus quispiam ob aui, aut patris morbum, nepoti medicamentum adhiberet. Cur enim pœna suum egrediatur authorem, vt alios immerentes affligat? ^b Non est, inquit Chrysost. ^c nec de virtute, nec de vitio parentum, aut laudandus aliquis, aut culpandus, namque etsi matrem habuerit fornicatione pollutam, alioque dedecore inquinatam, nihil tamen

^a l. 2. §. nullū
de Decurion.

^b l. sancim.
C. de pœnis:
^c c. nunquā:
§ 6. dist.

d 2 euni

a c. sponsus.
ead. dist.

eum illius crimina labefactabunt. Et Augustinus, a exemplo hoc discant filij, parentum suorum iniquitates sibi obesse nō posse. An verò spurij malè audiunt, quòd scilicet paternæ libidinis & intemperantiæ successores existimentur? iuxta illud. b

b Glo. c. 2. de
fil. presb. in 6.

Sæpè solet similis filius esse patri. Sicuti enim ac rhocordones & lētigines genitorum, quandoq; in filiis apparent, ita putetur, qui ex incontinenti natus est parente, generis referre similitudinem? Vnde adagium, κακὸν νόστος, κακὸν ὦν.

Et Horatius :

*Fortes creantur fortibus, & bonis.
Est in iuuenis, est in equis patrum
Virtus, nec imbellem feroces
Progenerant aquila columbam.*

Sed minùs & hæc mihi ratio probari potest. Quis enim nescit, cū primū quis natus est, aliū effici ab illo, qui eum genuit? c atque suam cuique mentem esse diuino creatam arbitrio? Nam, vt inquit Hieronymus, non in seminibus, sed in voluntate nascentis, causā vitiorū posita est, atque virtutum, d nec maiorum nostrorū aut probitas, aut turpitudō, nisi in volentibus filiis potest deriuare. e Non. n. hīc ab ijs quæ corpus respiciunt, ad ea quæ animi

e ca. iam itaque. i. q. 4.

5

d c. nasci, in fi. 56. dist.

e c. nunquā. ead. dist.

nimi

nimi sunt, rectè quis potest argumētari, ^a siquidem corporis pater author videtur, quod mirum non est, plerumque in liberis illi simillimum reddi. At animus, Dei ipsius munus est, quem is non aliundè pendentem, sed seipso constantem, & maximè liberū, mira tamen prouidentia vnicuiq; ingenuit, propterea quod ad filios attinet, nihil est, quod magis utiq; credas, eos paterni ingenij vestigia imitari, quàm cæterorum, vel alienissimorum hominū voluntatem. Possem & illud addere frequentius id fortassè esse, ex optimis parētibus, perditissimos filios proficisci: qua de re extat Spartiani ad Diocle. Imp. epistola, liceretq; infinitis exemplis in varijs vitæ generib. hoc comprobare. ^b Sed in reposita tam multa in promptu sunt, ut aduentitijs nihil planè sit necessarium, quæ nos infrà referemus, ^c vnde cuilibet liquere poterit, quantum is decipiatur, qui in spurijs paternā lasciuia, & reliqua crimina putat ingenita. Cur igitur ita eos aspernamur, & veluti turpes personas fastidimus? Ego id in causa esse coniicio, quod cum leges, procreandorum liberorum causa, matrimonium instituerint, quod honestissimum est, & maximè commendandum: spurij, cum præter hoc institutum in lucem prodierint, præbēt se quod

a vt in cōtrarijs, & facit c. dominus. 56. dist.

b Val. Max. lib. 3. cap. 4. 5. Plutarch. de fera. num. vind. c. cap. ult.

7 dammodò cæteris contemnendos, quippe qui non more aliorum, nec ex legum præscripto, hoc se humani corporis amictu induerint, ut idcirco ceu naturæ monstra habeantur. *a* Ipsi verò nihil est, quod in hoc parentes accusent, & quasi culpam totam in eos conferant. Væ enim qui dixerit patri, quid generas? *b* sicut nec lutum dicet figulo suo, cur me ita finxisti? *c* cum naturam non liceat accusare, *d* nō magis, quàm si mulier se scēminam genitam ægreferret, aut alius fortunæ suæ succenseret, quod illum non formosum, diuitem, & virtutibus multis ornatum edidisset. Quin debet quisque propriam conditionem, primæuumq; statum suum æquo animo ferre, & quacunque illi in ipsis natalibus contigerunt, benignè sustinere. Leges autem optima scimus ratione, matrimonij ius instituisse, tum ne alienæ & sordidæ stirpes ingenuis & splendidis natalibus subrogarentur, *e* tum ad excrescentem hominum libidinem continendam, *f* tum ut ordinum familiarumque dignitas conseruaretur. *g* Fortassè & ut filij haberent, vnde optimos mores ediscerent, cum alioquin ij qui vulgò concipiuntur, ab illis non possunt parentibus edoceri, quos certos non habent, aut si quos habent, tales existant, qui eorundem

a arg. l. ostentum, de verb. sign.

b Elai. c. 45.

c Paul. ad Roma. ca. 9.

d l. maximū. C. de lib. præ.

e l. super statu. C. de quaest.

f §. natura. Aut. qui. mo. nat. sui.

g l. i. §. quamuis. de vent. insp.

rundem scelerum & turpitudinum potius, quàm honestæ vitæ essent illis documenta daturi. Hæc aut non de ijs quidem spurijs intelligimus, qui virtutum suarum splendore, nataliū originī tenebras offuderunt: eos enim apud bonos viros, nec vllō contemptui esse, nec legitimis inferioribus iudicari omninō scimus, a cūm, ^{a Marf. sing. 273.} vt inquit Sophocles:

ἀπαν τὸ χρεὼν, γυνῆαν ἔχει φύσιν.

Legitima est natura viris, quibus optima mens est.

Quod & sequenti capite clariūs liquebit.

NOMINA ALIQVOT IN-
signium virorum, qui illegitimi fuere.

C A P. L X V I.

V M multis antea rationibus, varijs in locis, vt se res obtulit, ostenderim, nō esse Nothos eo in numero habendos, quo plerique putant, non ab re hoc loco mi-

hi facturus videor, quod suprà argumentis probaui, id exemplis etiam demonstrare. Nam cūm & ad finem propositæ materiæ me sentiam peruenisse, non

d 4

aptio-